

Časopis Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti a Kabinetu genealógie Slovenskej národnej knižnice. Vychádza 2-krát do roka. Predplatné zahrnuté v členskom príspevku.

Ročník 19/2009, číslo 1 – 2.

Zostavovateľ a zodpovedný redaktor:
Mgr. Milan Šišmiš

Redakčná rada:

PhDr. Peter Keresteš
Doc. PhDr. Vladimír Rábik, PhD.
PhDr. Radoslav Ragač, PhD.

Technická spolupráca:

Ivan Bílý
Bc. Jana Luprichová
Ing. Milan Novák

Všetky odborné príspevky v tomto periodiku sú posudzované členmi redakčnej rady a ďalšími odbornými spolupracovníkmi

© Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť, Martin 2010

ISSN 1335-0137

**Ď A K U J E M E
Z A 2 %
Z V A Š E J D A N E**

Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť

Sídlo: Nám. J. C. Hronského 1.
036 01 Martin
IČO: 14225875
Právna forma:
Občianske združenie
podľa zákona č. 83/1990 Zb.

Informácie a formuláre:
<http://www.genealogy-heraldry.sk/slo/podpora.html>

ŠTÚDIE – ČLÁNKY

Frederik Federmayer <i>Archontológia a jej význam pre genealogický výskum</i>	3
Marek Ďurčo <i>Rod Rožňovcov z Trenčianskych Mitíc</i>	13
Richard Drška <i>Menej známy skalický rod Dubraviusovcov</i>	23

CIRKEVNÁ HERALDIKA

Miroslav Glejtek <i>Cirkevná heraldika v Nitrianskej diecéze</i>	28
---	-----------

OBČIANSKA HERALDIKA

Zdenko G. Alexy <i>Registrácia slovenských erbov v Kanade</i>	36
--	-----------

ANOTÁCIE – GLOSY

39

KRONIKA

59

OHLASY

63

POST SCRIPTUM

Kornel Földvári <i>O mravčekoch</i>	64
--	-----------

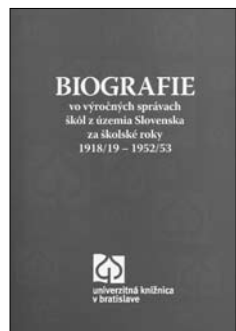
FROM THE CONTENTS

67

na zachovanie pamiatky „rešpektovaných obyvateľov“, ktorí boli jej blízkymi spolupracovníkmi, Resavská knižnica v Svi-lajnaci pri príležitosti 140. výročia svojho založenia.

Maroš Mačuha

Biografie vo výročných školských správach škôl z územia Slovenska za školské roky 1918/19 – 1952/53. Zostavila Želmíra Gešková. Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, 2009. 270 s.

Univerzitná knižnica v Bratislave vydala biobibliografické dielo, ktoré tvorí súčasť radu bibliografií registrujúcich a sprístupňujúcich výročné školské správy vydané na území Slovenska

(Bibliografia výročných správ škôl z územia Slovenska za školské roky 1918/19 – 1952/53. Zost. Želmíra Gešková, Ľubica Krišková. Martin : Matica slovenská, 1998; Bibliografia výročných správ škôl z územia Slovenska za roky 1701 – 1850. Zost. Ľubica Krišková. Bratislava : Univerzitná knižnica, 2008). Na rozdiel od už vydaných prác však po prvýkrát obsahuje rozpis článkov z výročných školských správ vo vymedzenom období so zameraním na články biografické.

Zväzok sústreďuje 1584 záznamov o 1219 osobnostiach pôsobiach v oblasti školstva, resp. súvisiacich so školstvom. Heslá sú zoradené v abecednom poradí podľa priezvisk osobností. Prinášajú informácie o učiteľoch a profesoroch všetkých

typov škôl pôsobiach na Slovensku v rokoch 1918 – 1953. Popri známych osobnostiach tu figuruje celý rad dnes už menej známych či zabudnutých pedagógov, ktorí sa v danom období spolupodieľali na výchovnom procese a ovplyvňovali tak dianie v školstve jednotlivých regiónov. Nemenej zaujímavé sú aj informácie o fotografiách pedagógov, ktorými boli výročné školské správy ilustrované. Štruktúru diela dopĺňa metodický úvod, register autorov článkov a register škôl, tiež zoznam použitej literatúry a cudzojazyčné resume.

Dielo predstavuje nový sekundárny prameň k dejinám školstva, regiónov, genealógií pedagógov a pod. Bibliografia je tiež dostupná v databázovej forme na webovej stránke Univerzitetnej knižnice v Bratislave <http://phobos.ulib.sk/wwwisis/biografiaVSS.htm>.

Katarína Pekařová

KOTLÍKOVÁ, Martina – PLOSOVÁ, Jaroslava (eds.). **Ad Laetitiam. Studenti doc. Vladimíru Vašků k 75. narodeninám.** Brno : Masarykova univerzita, 2008. 157 s.

V roku 2008 sa dožil významného životného jubilea český historik, diplomatik a dlhoročný pedagóg Ústavu pomocných vied historických a archívnictva Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity docent Vladimír Vašků. Pri tejto príležitosti pripravili súčasní i bývalí študenti jubilarntovi darček v podobe zborníka príspevkov vychádzajúcich z ich vlastného výskumu. V prvej časti sú publikované úvodné gratulácie spojené so spomienkami z pera M. Kotlíkovej, J. Plosovej, S. Boloma-Kotariho, V. Němečkovej a J. Slaběňákov. Nasledujú príspevky študentov z pomocných vied historických.

Martina Kotlíková, spoluzostavovateľka zborníka a autorka početných štúdií z cirkevnej sfragistiky, analyzuje *pečate brnenských dominikánov na listinách od konca 1. tretiny 15. storočia do doby rušenia kláštorov Jozefom II.* Hana Seichterová vo svojom príspevku predstavuje *Pečate obcí bývalého sovineckého panstva (1550 – 1850)*. Poslednou spomedzi sfragistických prác je príspevok Martiny Smolovej, ktorý približuje *pečate na listinách olomouckého biskupa Dětricha, uložených v Moravskom zemskom archíve*.

V zborníku sa nachádzajú dve heraldické štúdie. Prvá, od Ireny Sklenskej, je zameraná na *ikonografický rozbor Knihy práv mesta Znojma z rokov 1523 – 1525. Heraldické pamiatky veľkomeziříčskeho zámku* predstavila Radka Klímová. Prvý z diplomatických príspevkov pripravil David Kalhous. Zaoberá sa v ňom *výpovednou hodnotou osobitého prameňa Dagome iudex. Originály listín pražského biskupa Tobiáša vo sfére temporálnej správy* analyzoval Lukáš Führer.

Príspevok z novovekej paleografie publikovala Lenka Horáková. Zaoberá sa v ňom *novovekým písmom v rukopisoch 18. a 1. polovice 19. storočia, uložených v Moravskej zemskej knižnici v Brne. Moravský zemský tribunál a jeho politické dianie v dobe od 4. do 15. januára 1715* analyzovala Pavlína Němčíková. Stanislav Výtisk sa venuje *správnemu vývoju mesta Opavy v rokoch 1945 – 1948*. Príspevok Miroslavy Novotnej má názov *100 rokov boja proti cholere na Morave*. Posledný, genealogický príspevok z pera Martina Kotačku sa zaoberá *genealogickými testami Y-chromozomálnej DNA a ich využitím v projektoch Archeosteon a Genetika a priezviská*.

Za textovou časťou sa nachádzajú farebné obrazové prílohy, darovacia listina a stručné profily autorov. Na vzniku zborníka a jeho financovaní sa podieľali výlučne bývalí či súčasní študenti doc. Vašků. Ide o obdivuhodné (a v našich podmienkach nevídané) dielo. Jeho kvalitu podčiarkuje aj celková grafická úprava, ktorej autormi sú takisto študenti. Zborník je vkusne doplnený niekoľkými samostatnými ilustráciami S. Boloma-Kotariho.

Každý, kto mal možnosť zoznámiť sa s p. docentom Vašků vie, že ide o vzácného človeka, ktorý si svojimi ľudskými, ale i odbornými kvalitami zaslúži pozornosť. Nie je preto náhodou, že si jeho životné jubileum takto spontánne uctili i jeho študenti.

Miroslav Glejtek

Turul (1 – 4/2007, 1 – 4/2008)

Už zo starších anotácií časopisu vieme, že každý jeden zošit prináša nové poznatky aj pre naše heraldické, sfragistické a genealogické bádanie. Nie je tomu inak ani v zošitoch z rokov 2007 a 2008. V prvom čísle z roku 2007 je podnetná štúdia ěvy Nyulászine Straubovej *Minulost' a súčasnost' obecných erbův*. Ťažisko práce je v osvetľovaní činnosti Komisie pre kmeňovú knihu obcí. Výsledky činnosti tejto komisie i produkcia kovoryteckej dielne I. Felsenfelda je našim heraldikom dobre známa. Zaujímavý je pohľad na maďarskú heraldickú prax po roku 1947 a výzva autorky pre Maďarskú heraldickú a genealogickú spoločnosť v súčasnosti. Vyzýva ju ku krokom nápravy v heraldickom prejave maďarskej obecnej symboliky.

Tá istá autorka v druhom čísle časopisu uverejňuje erbové pečiatky 55 uhor-